

Motion till riksdagen 2006/07:U284

av Annelie Enochson m.fl. (kd, m, fp)

Uigurerernas och de religiöst troendes situation i Kina

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige fortsättningsvis bör verka för, både i dialogen mellan Sverige och Kina samt i EU:s dialog med Kina, att de mänskliga rättigheterna respekteras fullt ut för uigurer och alla andra etniska och religiösa grupper i den autonoma regionen Xinjiang i Kina.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige i sina utrikespolitiska kontakter bör kräva att Kinas hundratals miljoner religiöst troende får möjlighet till verklig religionsfrihet och mötesfrihet.

Motivering

Förtrycket av uigurerna i västra Kina har ökat avsevärt sedan den 11 september 2001. Uigurerna har länge kämpat för mer självbestämmande från regimen i Peking. De utgör en majoritet i den autonoma regionen Xinjiang och regimen behandling av uigurerna har präglats av godtycklighet, brutalitet och nedlåtenhet. Kina har på senare år utökat sin militära närvaro i området och människorättsgrupper rapporterar om allvarliga kränkningar av civilbefolkningen och lokala autonomiförespråkare (<http://hrw.org/english/docs/2005/01/13/china9809.htm>, <http://web.amnesty.org/report2005/chn-summary-eng>).

Med samma taktik som i Tibet försöker nu Beijing flytta in han-kineser in i området genom satsningar på infrastruktur och fördelar för de inflyttade. Det uiguriska språket blir alltmer marginaliserat då undervisningen i skolorna begränsats starkt. Uigurerernas situation måste i högre grad uppmärksammas av omvärlden. En förändring måste komma till stånd genom ökade påtryckningar

Fel! Okänt namn på

på Kinas regering. ("Gross violations of human rights in the Xinjiang Uighur Autonomous Region". ASA 17/18/99, 1999.)

Religiös tro misstänkliggörs ofta och kopplas till politisk verksamhet utan grund. De relativt få kristna uigurena lever i en mycket svår situation då de misstänks både för sitt religiösa ställningstagande och för bristande lojalitet mot regimen. Många muslimska skolor har stängts och imamer fängslas, omskolas ideologiskt och fråntas sin position. Den religiösa ofriheten i Xinjiang gäller både uigurer, hankineser och andra etniska grupper (<http://hrichina.org/fs/view/downloadableresources/2.22005-RS-Xinjiang.pdf>. http://www.chinaaid.org/english_site/press_release_detail.php?id=664).

Den kinesiska regeringen vägrar att göra skillnad på våldsamt kamp för självständighet och passivt motstånd mot förtrycket. Massarresteringar sker löpande och flera som anklagats för terrorism har avrättats. Uigurer är den enda folkgruppen som kontinuerligt avrättas på grund av politiska "brott" de senaste åren enligt Amnesty. Kina väljer att klassificera alla autonomiförespråkare som terrorister.

Den svenska regeringen bör i sina kontakter med de kinesiska myndigheterna skyndsamt verka för att dödsstraffen blir upphävda och att namn på de uigurer som sitter fängslade blir offentliga samt att Kina omedelbart garanterar deras säkerhet. Myndigheterna bör kontrollera deras rättegångar, frige dem eller ställa dem inför rätta i överensstämmelse med rättvis internationell standard. Sverige bör även verka för att Kina avskaffar dödsstraffet.

Religiöst troendes situation

Förföljelserna och restriktionerna på grund av religiös tro har ökat generellt i Kina under Hu Jintaos tid som partiledare och president. Kristna både inom och utanför den registrerade protestantiska kyrkan (tre-självrörelsen) får ofta kämpa mot myndigheternas godtycke och bestraffningar. I september 2006 fängslades två katolska präster, Shao Zhoumin och Jiang Sunian (båda från Zhejiang-provinsen), efter en utlandsresa. I juli 2006 förstördes en stor nybyggd icke-registrerad kyrka i Zhejiang-provinsen. Flera tusen kristna protesterade mot rivningen och många misshandlades och arresterades. De flesta släpptes relativt snabbt men sex ledande personer har ställts inför rätta i oktober. Den kände icke-registrerade kristne ledaren, pastor Zhang Rongliang, dömdes i juli till 7,5 års fängelse på grund av "illegala utrikesresor" (http://www.chinaaid.org/english_site/press_release_detail.php?id=694, http://www.chinaaid.org/english_site/press_release_detail.php?id=664).

Regimen utnyttjar det juridiska systemet och anklagar och dömer systematiskt religiöst troende på andra grunder än deras tro för att kunna hävda att Kina fortfarande har religionsfrihet.

Sedan 1990-talet driver regimen också en kampanj där man vill att "religionen ska anpassa sig till det socialistiska samhället". Detta tar sig uttryck i att de registrerade religiösa grupperna uppmanas omtolka sitt religiösa budskap efter denna princip och tona ner vad regimen ser som kontroversiellt och

Fel! Okänt namn på

konfliktskapande. Regimen söker alltså kontrollera den registrerade religionens uttryck även teologiskt, inte bara genom fysiska ingripanden.

Den svenska regeringen är säkert bekant med det faktum att de svenska folkrörelserna spelade en fundamental roll då Sverige gick från fattigdom till välstånd och demokrati. Den svenska frikyrkan var en tongivande aktör under denna tid och en viktig gräsrotsrörelse som mobiliserade det svenska civila samhället till en positiv förändring. Verklig religionsfrihet och mötesfrihet är således av fundamental vikt för att det kinesiska civila samhället skall kunna utvecklas och bidra till en positiv samhällsutveckling.

Stockholm den 26 oktober 2006

Annelie Enochson (kd)

Elisabeth Svantesson (m)

Cecilia Wikström i Uppsala (fp)